

Кобичева О.С.

ДВНЗ «Українська академія банківської справи

Національного банку України»

Діяльність банків України на ринку банківського проектного фінансування

В умовах ринкової економіки комерційні банки мають виконувати функції організаторів та фінансових ініціаторів здійснення великих інвестиційних проектів. Шанси вітчизняних підприємств отримати фінансову підтримку від банків під бізнес-проекти суттєво зросли, що пояснюється зростанням інтересу вітчизняних банків до проектного фінансування та їх готовністю прийняти на себе проектні ризики, проте сталих критеріїв відбору проектів у банків поки що немає.

Основними гравцями на вітчизняному ринку банківських послуг, що пропонують даний вид послуг, на сьогодні можна вважати АТ Укресімбанк (робить акцент на проекти в експортоорієнтовані галузі), ВАТ КБ «Надра», АКІБ УкрСиббанк, КБ Укрпромбанк. Розвивають проектне фінансування також VAB Банк, Банк «Кредит-Дніпро», ЗАТ Альфа-Банк, Правекс-Банк та інші. Однак слід констатувати, що, на превеликий жаль, на сьогодні відсутня офіційна статистика Національного банку України відносно обсягів проектного фінансування. Банки не розголошують умови своєї участі в проектах, що свідчить про незрілість даного сегменту ринку банківських послуг, та, відповідно, негативно впливає на його розвиток. Основні умови банківського проектного фінансування: строк до 10 років, сума кредиту коливається від 250-500 тис. доларів США; відсоткові ставки зазвичай плаваючі й прив'язані до ставок LIBOR або EURIBOR, вартість фінансування — від 14% річних; внутрішня норма дохідності проекту має перевищувати вартість фінансування. Основними суб'єктами попиту на послуги проектного фінансування є компанії вище середнього рівня, ціль такого фінансування - розширення або диверсифікація існуючого бізнесу. Найбільша кількість інвестиційних проектів у кредит належить комерційній нерухомості,

харчовій та обробній промисловості, тобто це галузі зі швидкою окупністю вкладень.

Слід зазначити, що на своїх офіційних сайтах більшість банків позиціонують себе як активні учасники ринку проектного фінансування, хоча, як правило, такі банки, пропонують лише операції з кредитування проектів, помилково називаючи ці послуги проектним фінансуванням в маркетингових цілях. Тому необхідно розглянути схеми банківського проектного фінансування комерційних банків – лідерів на вітчизняному ринку банківських послуг та проаналізувати існуючі відмінності.

Слід відмітити також, що проектне фінансування є достатньо наукоємною та високоризиковою послугою, яка передбачає наявність цілого ряду фінансових, технологічних та інших ноу-хау, а отже, потребує значних фінансових вкладень, тому її можуть надавати банки з потужним ресурсним потенціалом, особливо фінансовим та кадровим. Крім того, проектне фінансування можуть дозволити собі лише великі банки, що мають вихід на ринок зовнішніх запозичень, банки зі значною часткою іноземного капіталу, а також філії іноземних банків, які одержують довгострокове рефінансування від материнських структур. Іншими словами, здійснювати проектне фінансування в Україні можливо лише за умови наявності дешевого капіталу. Ряд банків з цією метою залучають міжнародні ресурси через Національний банк, Світовий банк, ЄБРР, Українсько-Німецький фонд, Чорноморський банк торгівлі та розвитку.